

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2023-11-23

Närvarande: F.d. justitierådet Sten Andersson samt justitieråden
Ulrik von Essen och Cecilia Renfors

En telesamverkansgrupp för fredstida kriser och höjd beredskap

Enligt en lagrådsremiss den 9 november 2023 har regeringen
(Finansdepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över
förslag till

1. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),
2. lag om ändring i lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet
Felisa Krzyzanski, biträdd av departementssekreteraren
Sebastian Åsberg.

Förslagen föranleder följande yttrande.

Förslaget till lag om ändring i lagen om elektronisk kommunikation

1 kap. 13 §

Enligt paragrafens första stycke första meningen ska regleringsmyndigheten kunna ålägga den som tillhandahåller elektroniska kommunikationsnät eller elektroniska kommunikationstjänster att "på visst sätt" delta i totalförvarsplaneringen och i planeringen och samordningen av åtgärder inför eller vid fredstida krissituationer. Av styckets andra mening följer att myndigheten även får ålägga andra aktörer att delta i sådan planering och samordning, om aktören har kunskaper eller resurser av betydelse för att upprätthålla funktionen av elektroniska kommunikationsnät eller elektroniska kommunikationstjänster. Enligt paragrafens andra stycke får myndigheten också ålägga aktörerna att genom samverkan på visst sätt stödja arbetet för att återställa infrastrukturen för elektroniska kommunikationer i anslutning till händelser vid fredstida krissituationer eller höjd beredskap.

I författningskommentaren lämnas ett flertal exempel på vilka åtgärder som en aktör skulle kunna åläggas med stöd av bestämmelserna i första stycket. Det framhålls dock samtidigt att exemplen inte är uttömmande. Det väcker frågan om bestämmelserna har den tydlighet som bör krävas i fråga om detta slag av reglering. Lagrådet anser dock att bestämmelserna bör kunna godtas i och med att de är avgränsade till att avse ålägganden om "planering och samordning".

Författningskommentaren till bestämmelsen i andra stycket är mycket kortfattad. I andra delar av lagrådsremissen framhålls emellertid att det inte är avsikten att åläggandena ska kunna avse konkreta åtgärder för återställande av infrastrukturen utan enbart planering, samordning och samverkan (lagrådsremissen s. 18 och 30). Enligt Lagrådets mening skulle det vara värdefullt om den

avsedda begränsningen kom till tydligare uttryck i – i vart fall – författningskommentaren.

I första stycket första meningen anges att ett åläggande får avse att den ålagde ska "på visst sätt" delta i den aktuella planeringen och samordningen. Och enligt andra stycket ska åläggandet avse samverkan "på visst sätt." Orden "på visst sätt" saknas däremot i första stycket andra meningen.

Vid lagrådsföredragningen har upplysts att syftet med orden "på visst sätt" är att tydliggöra att ett åläggande ska innehålla en uppgift om vad som ankommer på den ålagde att göra. Det har också upplysts att avsikten är att en sådan uppgift ska ingå även i ålägganden som lämnas med stöd av första stycket andra meningen.

Enligt Lagrådets mening skulle det avsedda kravet på åläggandets innehåll kunna uttryckas tydligare. Lagrådet föreslår att orden "på visst sätt" får utgå och att paragrafen i stället tillförs ett nytt tredje stycke av följande lydelse.

Ett åläggande enligt första eller andra stycket ska innehålla uppgift om vad den ålagde är skyldig att göra.

Att ett åläggande har ett konkretiserat innehåll kan få betydelse för myndighetens möjligheter att ingripa mot den som inte följer åläggandet (jfr lagrådsremissen s. 21). I det sammanhanget vill Lagrådet framhålla att ett ingripande enligt 11 kap. 5 eller 6 § får ske enbart mot den som bedriver verksamhet enligt lagen. Det kan ifrågasättas om alla aktörer som kan bli föremål för ett åläggande kan anses bedriva sådan verksamhet.

Sista stycket i 1 kap. 13 § innehåller ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om arbetet som avses i första och andra styckena och om formerna för det. I 1 kap. 15 §, som reglerar

tystnadsplikt, talas i stället för "arbete" om den "verksamhet" som avses i 13 §. Det ordvalet framstår som mer precist. Det finns såvitt Lagrådet kan se inte något skäl för olika ordval i de två paragraferna. Sista stycket bör därför ges följande lydelse.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om den verksamhet som avses i första och andra styckena och om formerna för den.

1 kap. 15 §

Paragrafen reglerar tystnadsplikt för den som på grund av ett åläggande enligt 13 § deltar eller har deltagit i sådan verksamhet som avses där. De uppgifter för vilka tystnadsplikt gäller anges i tre punkter. Av punkt 1 följer att tystnadsplikten gäller för uppgifter om förhållanden av betydelse för att förebygga och hantera fredstida krissituationer. Det framstår som klart att avsikten är att tystnadsplikten ska gälla även om uppgifterna är av betydelse enbart för en av de angivna faktorerna (förebygga respektive hantera fredstida krissituationer). Punkten bör ges följande lydelse.

1. förhållanden av betydelse för att förebygga eller hantera fredstida krissituationer.

Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen

44 kap. 4 §

Den nya punkten 2 bör ändras genom att ordet "och" byts mot "eller" i enlighet med vad Lagrådet har föreslagit beträffande 1 kap. 15 § lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation.